

فرستنده

باقی سمندر

2014-01-08

استفاده ابزاری از اطفال در تگدی

[کرشمه فخری](#)

کابل (پژواک / مشارکت رسانه های آزاد ۱۴ جدی ۹۲) : افزایش گداها در شهر کابل، به يك معضل بگرنج اجتماعی تبدیل شده و استفاده های ابزاری از اطفال در این عمل؛ بر سایه شوم آن افزوده و نگرانی هایی را به همراه داشته است.

یافته های مشارکت رسانه های آزاد، نشان می دهد که شماری از گداها در شهر کابل، اطفال را به کرایه می گیرند و به آنان تریاک می خوراندند تا حین تگدی آرام باشند.

همچنان گداها به دلیلی دست به چنین کاری می زنند تا با به نمایش گذاشتن محرومیت کودکان توجه مردم را جلب و پول بیشتر به دست آورند.

به اساس معلومات کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، در حال حاضر حدود ۶۰ هزار طفل در افغانستان معتاد به مواد مخدر اند که یکی از عوامل آن، استفاده اطفال در عمل گدایی و دادن مواد مخدر به آنان است.

همچنان یافته های مشارکت رسانه ها نشان می دهد که در کنار متکدیان داخلی؛ وجود گدایان پاکستانی در فصل گرما در کابل، بر نگرانی مردم افزوده و گمانه زنی ها در مورد سوء استفاده از گداهای توسط باندها را افزایش داده است.

گداهای پاکستانی طی سه سال اخیر در کابل افزایش پیدا کرده و در برخی شهرهای بزرگ دیگر کشور نیز در فصل گرما دیده می شوند.

گداهای در هر منطقه مزدحم و حتی پسکوچه های شهر کابل، در حالی دیده می شوند که گدایی در سال ۱۳۸۷ طی حکم رییس جمهور، منع قرار گرفت و کمیسونی جهت جمع آوری گداهای توظیف شد؛ اما این کمیسیون نیز بنا بر عواملی با ناکامی مواجه گردید.

خانم چهل ساله، که خود را فریبا باشنده منطقه گذر قاضی ناحیه اول شهر کابل معرفی می کرد، گفت، دوازده سال است که در شهر کابل گدایی می کند و هنگام تگدی، به فرزندانش مواد مخدر می خوراند.

وی افزود که از این مدرک، روزانه حدود ۳۰۰ افغانی عاید دارد.

فریبا که خود نیز معتاد به مواد مخدر است گفت: "خودم تریاک را روی گاز دود می کنم ... پیش از بیرون شدن در روی سرک ها، به اطفال هم برای این که بخوابند، به اندازه نیم نخود تریاک می خورام و آنها هم برای ساعت ها می خوابند؛ گاهی هم برای آن که آنها را بیدار کنم، به رویش آب می زنم و یا آب می خورانیم؛ گاهی به حالت عادی بیدار می شوند و گاهی هم به استفراغ می افتند."

تداوم این عمل فریبا، باعث اعتیاد فرزندانش به مواد مخدر شده است.

وی افزود: "اگر روزی تریاک برای اولادهایم نرسد، گریه می کنند و خواب شان نمی برند، با بکس به سر خود می زنند و می گویند که دست و پای ما درد می کند و همین که برای شان تریاک می دهم، آرام خواب شان می برند."

فریبا که مادر ۸ فرزند یک ساله تا ۱۷ ساله می باشد، می گوید که هر هشت فرزندش را با عمل گدایی بزرگ کرده و در حال حاضر، همه آنها معتاد هستند و همین امر باعث شده تا آنان از رشد عادی برخوردار نباشند.

وی علاوه کرد که یکی یا دو طفل را با خود به گدایی می برد و متباقی آنها به شمول دختر ۱۷ ساله او، در خانه می باشند.

وی گفت که شوهرش نیز معتاد به انواع مواد مخدر است و کار کرده نمی تواند.

فریبا، عضو گروه ۱۵ نفری زنان گدا است که به گفته خودش؛ تمامی آنها برای تگدی به جاده ها می روند و به اطفال شان مواد مخدر می خوراندند.

اما کریمه ۳۵ ساله، نه تنها به اطفالش تریاک می خوراند، بلکه آنان را به کرایه نیز می دهد.

وی که از هفت فرزندش (هشت ماهه تا ۱۴ ساله) در عمل گدایی استفاده می کند؛ گفت: "من در خانه بولانی پخته می کنم و یک بچیم آن را می فروشد؛ اما اگر کدام روزی فروخته نشود، من دو سه اولادم را گرفته برای گدایی به روی سرك ها مخصوصاً نزدیک زیارت عاشقان و عارفان و مسجد پل خشتی می روم. شوهرم بیکار و معتاد است."

کریمه افزود: "ما در این منطقه در مجموع ۱۴ زن هستیم و وقتی برای گدایی بیرون می رویم، من یک اولادم را پیش خود می گیرم و دو اولاد دیگرم (دخترم هشت ماهه و بچیم یک و نیم ساله) را به دو زنی که اولاد ندارند، به کرایه می دهم و وقتی شام به طرف خانه رفتیم هر قدر پول، نان و یا لباسی را که به دست آورده بود، باهم نصف می کنیم."

این خانم گفت که روزانه تنها خودش، حدود ۴۰۰ افغانی عاید دارد و یک مقدار پول را از بابت کرایه فرزندانش به دست می آورد.

وی ادامه داد: "زمانی که برای گدایی به بیرون می رویم، به اولادهای خود مقداری تریاک می دهیم و آنها با خوردن آن، ساعت ها به خواب می روند و گرما و سرما بالای شان تاثیر نمی کند و تا زمان برگشت به خانه، خواب می باشند."

کریمه که مدت هفت سال است در کابل گدایی می کند، گفت: "اطفال را از روی مجبوریت برای گدایی با خود می بریم؛ چون بدون آنها کسی به ما کمک نمی کند و وقتی طرف طفل می بینند، پنجه یا دویی برای ما می دهند."

وی علاوه کرد که اعتیاد به مواد مخدر، باعث شده است که هیچ کدام از فرزندان به مکتب نروند.

زینب ۵۵ ساله مادر هفت فرزند (پنج تا ۲۸ ساله) است که از حدود ۱۳ سال به این طرف، معتاد به انواع مواد مخدر بوده و ۹ سال می شود که در کابل به گدایی رو آورده است.

او نیز از جمله افرادی است که اطفالش را برای گدایی به کرایه می دهد.

وی فقر، بیچارگی و مهاجرت را دلیل اصلی رو آوردنش به مواد مخدر و گدایی خوانده گفت: "شوهرم بیکار است، دو اولاد کلانم جدا است و من با پنج فرزندم زندگی می کنم؛ از وقتی که از پاکستان آمدم (حدود ۹ سال قبل) گدایی می کنم. حالا سه اولادم (۵، ۷ و ۹ ساله) معتاد هستند."

زینب، سه طفل خردسالش را از شش ماهگی تا حال، تریاک می خوراند و در عمل گدایی از آنها استفاده می کند.

وی افزود: "زمانی که برای گدایی می روم، به آنها مقداری تریاک میتم که یکی شان پیش خودم میباشه و دو تای دیگر شانرا به دیگران در برابر نیمی از عاید آن فرد، به کرایه میتم. اولاد خردم را پیش خود می مانم و کلان های شان را به دیگران به کرایه میتم."

وی خاطرنشان کرد که روزانه از طریق گدایی حدود ۵۰۰ افغانی عاید دارد و از مدرک به کرایه دادن فرزندان نیز مقدار پول را بدست می آورد.

زینب گفت: "به خاطر اطفال است که به ما کمک می شود، در غیر آن کسی به ما کمک نمی کند."

تایید منابع رسمی

پاسوال محمد ظاهر قوماندان امنیه کابل تایید می کند که برخی گداهها، اطفال را توسط تریاک و یا داروهای دیگر نشه می کنند.

موصوف بدون ارایه جزئیات گفت که کار روی این موضوع جریان دارد؛ در گذشته هم با چنین مواردی برخورد صورت گرفته و در آینده هم صورت خواهد گرفت.

وی افزود: "هر روز، هر دیگر و هر شب اینها جمع می شوند؛ اما باز هم آنها اوقاتی بیرون می آیند که فرصت باشد و جاهای خلوت را پیدا می کنند. در این مورد، ما با قاطعیت برخورد می کنیم."

قوماندان امنیه کابل بیشتر در این مورد معلومات ارایه نکرد.

بلال صدیقی معاون بخش حمایت از حقوق اطفال دفتر ساحوی کمیسیون مستقل حقوق بشر در کابل، با ابراز نگرانی از وضعیت اطفال در کشور گفت که سوءاستفاده از اطفال و واداشتن آنان به گدایی، به يك امر معمول در افغانستان تبدیل شده است.

به گفته وی، همچو سوءاستفاده ها از اطفال، باعث شخصیت کشی اطفال و وارد شدن آسیب های شدید روانی به آنان می شود.

موصوف افزود: "در جریان جمع آوری گداها (توسط کمیسیون منع عمل گدایی) با گداهایی برمی خوردیم که شکایت می کردند که توسط افرادی مجبور به گدایی می شوند، خصوصاً اطفال."

وی همچنان ضمن تایید به کرایه دادن اطفال، گفت: "در میان اطفال گدا، موارد بسیار زیادی است که طفل عملاً خرید و فروش شده و بالای شان کمایی می شود و یا این که فامیل های اطفال، بی بضاعت اند، یا کار کرده نمی توانند و یا افراد حرفوی هستند که اطفال را می گیرند و به عنوان وسیله موثر اقتصادی از آنها استفاده می کنند."

همچنان نجیب الله ببرکزی هماهنگ کننده ملی حمایت از حقوق اطفال در کمیسیون حقوق بشر گفت: "دادن مواد مخدر به اطفال ثابت شده؛ چون چطور ممکن است که يك طفل از ساعت ۸ صبح تا ۴ عصر بخوابد و تنها نفس بکشد و حتا حرکت هم نکند. این کار واقعاً جرم است. بارها کمیسیون در مجالس شبکه محافظت اطفال، به وزارت کار و امور اجتماعی نگرانی های خود را در مورد اطفال گدا شریک ساخته؛ اما آنها توجه کمتری کرده اند."

ببرکزی، گداها را به چند دسته تقسیم نموده افزود: "يك تعداد واقعاً نیازمند هستند و خانواده ها آنها را از ناچاری به گدایی سوق می دهند و گروپ دیگر، موسمی هستند که تعدادی از آنها با بزرگترها در سرما به جاهای گرم؛ و در گرما به جاهای سرد می روند و به اطفال، مواد نشه آور می دهند تا ترحم مردم را جلب کنند... و گروپ دیگر، اطفال را به دیگران کرایه می دهند و این گداها آنان را تا شام نگهداری می کنند."

از سوی دیگر، محمد ظاهر کوشان آمر مرستون های جمعیت هلال احمر افغانی می گوید که افراد موظف در جریان جمع آوری گداها از شهر کابل، به موارد زیادی از خوراندن تریاک به کودکان از سوی گداها، برخورد کرده اند.

وی افزود: "حتا مواردی بوده که ما با دیدن دست بسته طفل با بنداز، اسرار کردیم و علاقمند این شدیم تا او را به شفاخانه ببریم، ولی خانمی که طفل در آغوشش بود اجازه نمی داد؛ اما با اصرار زیاد وقتی دست طفل را باز کردیم، هیچ مشکلی در آن دست وجود نداشت."

هرچند آمار دقیق از اطفالی که در گدایی از آنها استفاده می شوند وجود ندارد؛ اما نظر به آمار کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، در حال حاضر ۶۰ هزار طفل در سطح کشور معتاد به مواد مخدر هستند.

به اساس معلومات منبع، استفاده از اطفال در گدایی و خوراندن مواد مخدر به آنها، یکی از عوامل معتادشدن اطفال می باشد.

اما واصل نور مهمند معین امور اجتماعی وزارت کار و امور اجتماعی، شهداء و معلولین که در حال حاضر وظیفه اصلی توجه به حل مشکل گداهان مسوولیت این وزارت است، گفت: "تا حال ما اسناد دقیق نداریم که بگوییم در گدایی، باندی کار می کند و یا به اطفال مواد مخدر داده شود؛ اینها همه شایعه است."

استفاده ابزاری از اطفال، در حالی است که دولت افغانستان متعهد به کنوانسیون حقوق طفل است و از دید کنوانسیون حقوق طفل، سوء استفاده از کودکان نقض صریح حقوق اطفال می باشد.

گداهای خارجی

یافته های مشارکت رسانه های آزاد، نشان می دهد که حد اوسط عاید روزانه يك گدا در شهر کابل، حدود ۴۰۰ افغانی است و همین امر باعث افزایش گداهای داخلی و خارجی شده است.

این درحالی است که مزد روزانه يك کارگر در کابل ۳۰۰ تا ۳۵۰ افغانی می باشد.

به اساس یافته های مشارکت رسانه های آزاد، بیشتر گدایان خارجی را افراد دارای معیوبیت و سوءشکل، زنان و کودکان تشکیل میدهند که در فصل گرما به کابل می آیند.

این گداهای بیشتر در جاهای مزدحم شهر دیده می شوند.

یکی از گداهای پاکستانی به نام سکینه که از بلوچستان پاکستان به کابل آمده و به بسیار مشکل به زبان دری صحبت می کند، گفت که مشکلات اقتصادی دارد و همراه با چهار تن از اعضای فامیل خود برای گدایی به کابل آمده است.

وی که در چوک کوه سنگی گدایی می کرد، گفت: "عاید ما خوب است، در کمپنی (حوزه پنجم شهر کابل) زندگی می کنیم. ما دوباره در زمستان به بلوچستان می رویم."

سکینه، بیشتر از این به سوال ها جواب نمی داد و می گفت که به زبان های دری و پشتو صحبت کرده نمی تواند.

فاروق یکی دیگر از گداهای پاکستانی که به گفته خودش، از ایالت سند پاکستان آمده، گفت: "نه نان دارم و نه خانه و اینجا برای گدایی آمده ام."

فاروق که هم از ناحیه دست معیوب است و هم از پا، در مورد این که چه کسی او را به کابل آورده؟ چیزی نگفت.

اما شماری از شهریان کابل در صحبت با مشارکت رسانه های آزاد، ضمن ابراز نگرانی از موجودیت گداهای خارجی می گویند که تمامی اینها توسط گروپ های مشخص، جهت جمع آوری پول به کابل آورده می شوند.

محمد داوود دکاندار در منطقه لیسه مریم شهر کابل، ضمن شکایت از این گداهای گفت: "اینها يك باند هستند که از طرف صبح در موتر می آیند و تا خفتن و ناوقت های شب در همین بازار گدایی می کنند و بعد در منطقه خشت اختیف خیرخانه مینه، به صورت گروپ های ده و پانزده نفری جمع میشن و توسط موترها به جاهای بودوباش شان منتقل می شوند؛ به نظر من هم حوزه و هم ناحیه از اینها حق می گیرند و گرنه خود پولیس مسوول است و باید اینها را جمع آوری کنند."

يك تن از قوماندانان پولیس، موظف در ساحة ده افغانان شهر کابل که نخواست نامش در گزارش ذکر شود، نیز در مورد گداهای خارجی گفت: "اینها همه تجارتي هستند، تعداد شان معلوم نیست در هرطرف شهر می توانی اینها را ببینی. من صد بار اینها را از اینجا دور کردم؛ اما دوباره برمی گردند."

خواجه میر یکی از گداهای معلول افغان در لیسه مریم گفت: "این گداهای در پاکستان معاش دارند، یکی از آنها به من گفت که آنها در پیشاور ماهانه ۱۵ هزار کلدان معاش دارند و توسط شرکت ها به اینجا آمده و پولی را که از این درك به دست می آورند هم، به همان شرکت ها می دهند."

از سوپی هم سید محمد دستفروش در مارکیت مکروریان شهر کابل می گوید که در فصل گرما، روزانه بیش از صد نفر از گداهای پاکستانی را می دید.

وی علاوه کرد: "آنها به شکل های مختلف می آیند. خُرما را بر روی سر خود می زنند و روی آن الكول سرخ می زنند و به اینجا می آیند... اینها همه تجارتي هستند و دولت هم در زمینه کاری نمی کند."

وحید ترکاری فروش در مارکیت مکروریان نیز در مورد گداهای پاکستانی گفت: "من به چشم خود دیده ام که صبح موتر کاستر در بیمارو (بی بی مهر) می آورد و پیاده می کند و ساعت های ۸ شب، سی تا چهل گدا در کنار دیوار قلعه جنگی جمع می شوند و موتر، دوباره می آید و آنها را می برد."

همچنان محمد انور میدان وال عضو جامعه مدنی گفت: "دولت باید تفکیک کند که کی گدای واقعی و کی برای کسی کار می کند؟ اگر کار می کند، باید پیگرد شود و به پنجه قانون سپرده شود؛ اینها خود باعث نام بدی دولت است و حیثیت و آبروی افغان ها را صدمه می زند."

این شهربان کابل، از حکومت می خواهند تا به این موضوع رسیدگی کند و جلو گداهای خارجی در شهر را بگیرد.

گداهای سازمان یافته

مسوولان حکومت، هرچند آمدن این گداهای به شکل سازمان یافته از سوی گروه های استفاده گر به افغانستان را می پذیرند؛ اما راهکار مشخصی برای حل این معضل ندارند.

ریاست امنیت ملی طی ایمیلی به مشارکت رسانه ها نگاشته است: "گدایان پاکستانی، قسمی که از وضعیت و حالت فیزیکی شان پیداست، خودشان نه بلکه توسط افراد و یا گروه های سودجو و استفاده گر، به داخل افغانستان انتقال داده شده و مورد سوء استفاده قرار می گیرند. در زمینه اینکه آنها می توانند افرادی به منظور جاسوسی برای سرویس های خارجی باشند، امنیت ملی افغانستان تاکنون مدارکی در دست ندارد و از احتمال به دور نیست که می توانند این افراد معلول و معیوب، منحیث وسیله ابزاری از طرف این سازمانها مورد استفاده قرار گیرند."

پاسوال محمد ظاهر قوماندان امنیه کابل گفت که بیشتر گداهای خارجی، به هدف کسب پول و به صورت قانونی به افغانستان می آیند.

وی افزود: "پولیس کابل همواره با قوت و سرعت، اینها را جمع آوری می کند و به کشور شان می فرستد و این کار متواتر ادامه دارد. متأسفانه قونسلگری های ما مجبور هستند بنا بر روابط بین کشورها، به آنها ویزه بدهند؛ آنها با ویزه به کشور آمده و دست به گدایی می زنند."

قوماندان امنیه کابل نیز گفت که تا حال سندی در مورد دست داشتن این گداهای با سازمان های استخباراتی کشورهای منطقه، در دست ندارد؛ اما تایید کرد که آنها به صورت سازمان یافته به کشور می آیند.

وی بدون ارایه جزئیات گفت: "خانه های مخصوص برای این گداهای است که به طور پنهانی برای آنها آماده می شود و از طرف شب در آنجا می باشند و از طرف روز به روی سرك ها می آیند و بعد، پول خود را به کسی که آنها را به اینجا آورده می دهند که این واقعاً جرم است... يك تعداد زیاد شان گرفته شده و رد مرز شده اند و از این به بعد هم گرفته می شوند."

قوماندان امنیه افزود که در پشت این قضیه، دست پاکستانی ها و افراد استفاده جو است که برای این گداها، پاسپورت و ویزه می سازند.

این درحالی است که در سال ۱۳۸۷ به تاسی از حکم رئیس جمهور حامد کرزی، مبنی بر منع گدایی، کمیسیونی متشکل از ۱۳ اداره چون جمعیت هلال احمر افغانی، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت صحت عامه، کمیسیون مستقل حقوق بشر و غیره تشکیل گردید که از طریق آن، باید تمام گداها جمع آوری و بعد از شناسایی به آن رسیدگی می شد.

کمیسیون، گداهای حرفوی را بعد از ضمانت رها می کرد و برای گداهای نیازمند در مرستون، زمینیه درس، سرپنا و معیشت را مساعد می ساخت.

محمد ظاهر کوشان آمر مرستون های جمعیت هلال احمر افغانی در کابل، گفت که این کمیسیون بارها گداهای پاکستانی را جمع آوری و بعد از تضمین سفارت پاکستان، به کشور شان فرستاده اند.

وی افزود: "چند بار سفارت پاکستان، گداهایی را که مربوط به این کشور بوده، ضمانت کرده؛ اما یک تعداد شان دوباره دست به گدایی در کابل زده اند."

مشارکت رسانه ها تلاش کرد تا در مورد با سفارت پاکستان در کابل صحبتی داشته باشد؛ اما با تماس های مکرر، مسوولان این سفارت، حاضر به گفتگو نشدند.

حرفوی بودن اکثر گداها

مسوولان کمیسیون جمع آوری گداها به این باوراند که بیش از نود درصد گدایان شهر کابل، حرفوی هستند.

محمد ظاهر کوشان می گوید: "کسانی که در شهر کابل گدایی می کنند، از ده نفر تنها یک نفر آن گدای واقعی است."

به گفته وی، ۹۰ درصد گداهایی که از سوی کمیسیون مذکور جمع آوری شده، حاضر نبودند که در مرستون نگهداری شوند و برخی آنها فرار می کردند.

وی افزود: "هیچ وقت گدایی که واقعا بیچاره است و به مرستون معرفی شود، شایق این نیست که از مرستون و از دیوارهای آن پا به فرار بگذارد؛ چون همه نیازمندی های شان در اینجا مهیا می شد؛ اما اکثر شان با ضمانت خط و ارایه اسناد، از تجمع خانه رها می شدند که یک تعداد شان راهی خانواده های شان می شدند و تعدادی دیگر شان دوباره به بازار می آمدند."

بلال صدیقی کارمند کمیسیون مستقل حقوق بشر و یک تن از افرادی که خود عملا در کمیسیون جمع آوری گداها حضور داشته، گفت: "زمانی که گداها گرفتار و به مراکز امن

برای تفکیک منتقل می شدند، متأسفانه در آخر قسمی نتیجه گیری می شد که... از ۸۰ نفر نهایت دو نفر آن، بی بضاعت شناخته می شدند."

از سوی دیگر، کریمه سالک نماینده وزارت امور زنان در کمیسیون جمع آوری گداها گفت: "یک تعداد خانم ها در میان گداها بودند که از ارغندی پغمان با لباس خانه آمده و در شهر لباس های کهنه پوشیده و در کنار مسجد شاه دو شمشیره برای گدایی می نشستند؛ وقتی ما علت گدایی را می پرسیدیم، می گفتند خانه خواهرم طفلك به دنیا آمده، من پول نداشتم تا برای او تحفه بخرم؛ بناءً دست به گدایی زده ام."

به گفته خانم سالک، در جریان جمع آوری گداها دیده شده بود که بعضی خانم ها در لباس گداها دختران جوان را به فساد اخلاقی سوق می دادند و شماری از مردها در جریان زمستان، از ولایات مختلف به علت نبود کار زراعت، به کابل می آمدند و دست به گدایی می زدند.

وی، در مورد آمدن مردم از ولایات برای گدایی به کابل افزود: "یک ریشسفید در راس قرار می گرفت و تعدادی از جوانان را با خود جمع می کرد و به کابل می آورد و در اینجا در چهارراهی ها گدایی می کردند."

موصوف، از افرادی به نام (چلو) نیز یاد نموده گفت: "بیشتر از مردم چلو که بین مرز افغانستان و پاکستان هستند و تذکره هم ندارند، در کابل دست به گدایی می زنند، شوهران شان همه بزکش هستند و در خانه های خود هستند و خانم های شان به گدایی دست می زنند و گدایی را یک منبع عایداتی خوب می دانند."

ناکامی کمیسیون جمع آوری گداها

کمیسیون جمع آوری گداها به ریاست محمد کریم خلیلی معاون دوم رییس جمهور و به سرکتریت جمعیت هلال احمر افغانی، از ماه ثور ۱۳۸۸ تا ماه قوس ۱۳۹۰، به جمع آوری، شناسایی و رسیدگی به گداها عمدتاً در شهر کابل پرداخت؛ اما بعد از آن، کار جمع آوری و نگهداشت گداها متوقف گردید.

نظر به آمار ارائه شده جمعیت هلال احمر افغانی، در این مدت ۴۶۲۰ گدا جمع آوری شد که بیش از ۳۴۸ تن آنها را اطفال تشکیل می داد و از آن جمله ۵۳ طفل شامل پرورشگاه گردید و متباقی به فامیل های شان تسلیم داده شدند.

اما به گفته مسوولان ارگان های ذیربط، عواملی چون کمبود بودجه، نبود قانون مشخص در مورد، تضمین گدایان توسط مقامات حکومتی و رو آوردن دوباره گداها به گدایی و عدم همکاری ارگان های مسوول، باعث ناکامی کمیسیون شده است.

نبود بودجه

واصل نور مهند معین امور اجتماعی وزارت کار و امور اجتماعی، یکی از دلایل توقف کار کمیسیون جمع آوری گداها را نبود بودجه می داند.

وی می گوید: "در ابتدا وزارت مالیه حدود ۲۰ میلیون افغانی به جمعیت هلال احمر افغانی داده بود؛ اما با تمام شدن این پول، وزارت مالیه دیگر پول داده نتوانست و بالاخره هلال احمر، به دلیل کمبود بودجه در ماه قوس ۱۳۹۰ جمع آوری گداها را به تعویق انداخت. وزارت مالیه می گفت که آنها بخاطری به جمعیت هلال احمر افغانی پول داده نمی تواند که هلال احمر، يك اداره مستقل است و آنها نمی توانند از این اداره حساب پس بگیرند."

عبدالقادر جیلانی سخنگوی وزارت مالیه در مورد گفت: "هر اداره ای که واحد بودجوی باشد به آن اداره بودجه داده می شود اما وقتی که واحد بودجوی نباشد و کمیسیونی باشد که ارتباط می گیرد به وزارت های سکتوری، باز می تواند از طریق همان وزارت سکتوری بودجه بگیرد."

جمعیت هلال احمر افغانی یک موسسه خیریه ملی و مستقل است که قربانیان جنگ و آسیب دیده گان آفات طبیعی را کمک می کند. این جمعیت مخارج خدمات را از منابع عایداتی خود چون کمک اعضا و مرکبه های نهضت بین المللی صلیب سرخ و هلال احمرها تامین می کند.

به گفته مهند؛ پس از جلسات متعدد رییس خزاین وزارت مالیه با ارگان ها مسوول؛ پیشنهاد شد تا سکرتریت این کمیسیون، از جمعیت هلال احمر افغانی به یکی از ادارات دیگر تعلق گیرد.

به گفته وی، بر اساس تصمیم کابینه، حدود يك سال است که طرح جدید منع عمل گدایی توسط وزارت های کار و امور اجتماعی، اقتصاد، مالیه، داخله و ریاست جمعیت هلال احمر افغانی ساخته شده و این طرح، رسماً به دفتر معاون دوم ریاست جمهوری ارسال گردیده است تا آنها نظریات و اصلاحات خود را در این طرح پیاده کنند.

وی گفت: "متأسفانه تا حال در این مورد کاری صورت نگرفته و بعد از فیصله کابینه و مصوبه شورای وزیران و حکم ریاست جمهوری، این مسوولیت را وزارت کار و امور اجتماعی به عهده خواهد گرفت."

منبع خاطر نشان کرد که در طرح یادشده، ۸۰ میلیون افغانی بودجه برای برنامه جمع آوری گداها پیشنهاد شده است.

نبود هماهنگی میان ارگانهای مسوول

ولید اکبر سروری سخنگوی جمعیت هلال احمر افغانی، گفت: "گذشته از مشکلات کمبود بودجه که باعث توقف کار کمیسیون شد، تا حدی عدم هماهنگی ارگان های مسوول هم

نقش داشت؛ یعنی پس از مدتی، جلسات به طور منظمی که باید دایر می شد دایر نمی شد.

همچنان بلال صدیقی معاون بخش حمایت از حقوق اطفال در دفتر ساحوی کمیسیون مستقل حقوق بشر می گوید که در حکم رییس جمهور، به صراحت ذکر شده بود که با تمام گداهای برخوردار جدی صورت گیرد، گداهای به صورت متداوم جمع آوری شود و برای گداهای نیازمند، مراکز نگهداری ساخته شود.

اما وی افزود: "بنا بر عدم علاقمندی ارگان های ذیربط دولتی که مسوولیت داشتند، متأسفانه این مسوولیت ها ادا نشد و بودجه کافی برای این کمیته مدنظر گرفته نشد، بالاخره این کمیته نتوانست که به آن موفقیت و هدفی که دنبال می کرد؛ برسد."

تضمین مقام های حکومتی

به گفته بلال صدیقی، گداهای زیادی پس از جمع آوری، از سوی مقامات حکومتی ضمانت شده و دوباره به این عمل رو آورده اند.

صدیقی که یکی از ناظران این برنامه بود، افزود: "گداهایی که جمع آوری می شدند، با اشخاص دیگری ارتباط داشتند که می توانستند قناعت اشخاص بلندرتبه دولتی را حاصل بکنند؛ افرادی بودند که يك ضمانت معتبر برای آنها لازم بود تا رها شوند و همین ضمانت های معتبر را تمام آنها در ظرف نیم روز می توانستند آماده بسازند. برای تان نام گرفته نمی توانم؛ اما همین قدر می گویم که افرادی بودند که رتبه جنرالی و دگروالی داشتند، افراد بلند پایه شاروالی و یا نهادهای دیگر بودند که می آمدند و ضمانت می کردند؛ حتا در بین گداهای افرادی هم بودند که برای چهار بار هم گرفتار و ضمانت شدند."

مشکل حقوقی

در این حال، محمد ظاهر کوشان آمر مرستون های کابل، به مشکل حقوقی این پروسه اشاره نموده، گفت: "بیشتر کسانی که ضمانت می شدند، دوباره دست به گدایی می زدند؛ علت اینکه این امر کار ما را به مشکل مواجه ساخته بود، نبود يك قانون است؛ اما در این اواخر کار روی قانون به شدت جریان دارد و وزارت کار و امور اجتماعی، با پشتکار روی طرح این قانون کار می کند و امید وار هستیم که با نهایی شدن آن، بتوانیم خدمتی به جامعه خود بکنیم."

به گفته وی، در صورتی که به اساس قانون عمل گدایی جرم پنداشته شود، میتوان در مورد با جدیت عمل کرد.

واصل نور مهندس می گوید که به اساس فرمان یادشده رییس جمهور، ساختن قانون "حمایت های اجتماعی" که منع گدایی جزء آن می باشد، یکی از مکلفیت های وزارت کار و امور اجتماعی می باشد.

وی افزود که آن وزارت، روی طرح این قانون کار کرده و مسوده آن را يك و نیم سال قبل به وزارت عدلیه فرستاده است.

مهمند در مورد استفاده از اطفال در گدایی گفت، به دلیلی که حکومت افغانستان به تنهایی قادر به جمع آوری گداها و رفع مشکلات اقتصادی خانواده های بی بضاعت نیست؛ در طرح قانون آمده است که تمام ادارات غیردولتی که در راستای اطفال کار می کنند، شامل این پروسه شوند.

وی به تاکید خواست که طرح یادشده قانون، هرچه زودتر طی مراحل شود؛ زیرا در طرح برای گداهای متکرر، جزا در نظر گرفته شده و با استفاده از آن، با جدیت از عمل گدایی جلوگیری شده می تواند.

محمد یوسف حلیم معین مسلکی وزارت عدلیه، در مورد این طرح گفت: "قانون حمایت های اجتماعی از طرف وزارت عدلیه طی مراحل شد، کمیته قوانین آنرا تایید کرد، به شورای وزیران ارسال گردیده و در آنجا نسبت بعضی ملاحظات مالی که وزارت مالیه داشتند، آنها کار را معطل قرار دادند و گفتند که باید مشکلات مالی آن حل گردد و دوباره به کابینه ارایه شود، فعلا هم بحث ها روی آن جریان دارد تا مشکلات آن حل گردد."

فساد در نهادهای مسوول

شماری از نمایندگان مردم در شورای ملی، موجودیت فساد در ارگان های مسوول، بحران مدیریت در این نهادها و عدم احساس مسوولیت مسوولان را از دلایل عمده عدم رسیدگی به مشکلات ذکر شده می دانند.

نقیب الله فایق رییس کمیسیون صحی، کار و تربیت بدنی ولسی جرگه می گوید: "با این تدابیری که سنجیده شده و یا امکاناتی که وزارت کار و امور اجتماعی دارد، بسیار مشکل است که به این مشکل فایق بیاییم. از سوی دیگر، بحران مدیریت در وزارت کار و امور اجتماعی هم، یکی از مواردی است که باعث عدم رسیدگی به این مشکل شده است و همین مدیریت فعلی هم ضعیف است و نمی تواند این موضوع را در نظر بگیرد."

همچنان شکریه پیکان نماینده مردم کندز در ولسی جرگه نیز گفت: "اگر ارگانهای مسوول، زمینه کار را مهیا نمایند و گداها را از روی جاده ها جمع کنند و آن عده از فامیل هایی را مورد بازپرس جدی قرار دهند که از اطفال شان در گدایی سوء استفاده می کنند، من فکر نمی کنم دیگر کسی دست به چنین اقدامی بزند؛ اما به علت عدم احساس مسوولیت، این کار را نمی کنند و توجه ندارند."

پیکان، ضمن ابراز نگرانی از موجودیت گداهای خارجی در کشور، موجودیت فساد در ارگان های مسوول را دلیل عدم توجه به این معضل خواند.

وی افزود: "بی کفایتی از ارگان های مسوول است؛ اگر آنها این موضوع را بررسی می کردند، حتا در يك ساعت هویت و باندهای گداهای خارجی واضح می شد. اکثریت آنها پاکستانی هستند و از موجودیت شان معلوم می شود که حتما در اینجا کدام فسادی وجود دارد و دست هایی است که در این فساد شریك است. به همین اساس است که گداهای از روی بازار جمع آوری نمی شوند."

اما علی افتخاری سخنگوی وزارت کار و امور اجتماعی، در مورد انتقادهای یادشده، گفت: "انتقاد کردن آسان است وقتی که یک کسی از برنامه های یک اداره خبر نداشته باشد، چطور می تواند که انتقاد بکند."

وی به طرح قانون حمایت های اجتماعی اشاره نموده، گفت که در این راستا کارهایی صورت گرفته است.

افتخاری اظهار امیدواری نمود که با نهایی و عملی شدن این قانون، گداهای از شهر ها جمع آوری و فرهنگ گداپروزی نیز از بین برده شود.

مشارکت رسانه های آزاد که متشکل از آژانس خبری پژواک، کلید گروپ، روزنامه هشت صبح و موسسه نشراتی سبا می باشد که در بخش فساد اداری و نقض حقوق بشری گزارش های تحقیقی تهیه می کند.